

arallegim

ELS LLIBRES
I LES COSESIGNASI
ARAGAY

Un dels primers viatges a peu que va fer Josep Maria Espinàs va ser el del Priorat, la tardor del 1957. Ara fa pràcticament 64 anys. Rellegir aquella experiència és tota una experiència. Quasi com a comiat de la Isabel Martí, que se n'ha desvinculat del tot, l'editorial La Campana recupera aquell text amb el títol *A la taula dels altres. A peu pel Priorat*, amb tapa dura. La mateixa Isabel en firma el pròleg, en què diu quatre coses precises sobre l'Espinàs i els seus viatges: els feia per conèixer els altres i fer vacances d'ell mateix. Li interessava la gent (fer el cim no era pujar un pic, sinó recollir una conversa amb un desconegut); deixava que les coses passessin, pacient, i en definitiva buscava "ser espectador i alhora actor de la vida".

Quan va baixar del tren a l'estació de Marçà-Falset, l'Espinàs era un home jove, de 30 anys, amb ganes de compartir taula i conversa, d'aquí el nou títol d'aquest volum retrobat. "Si admetem que cal respectar la taula dels altres, el mateix desig de comprensió ens portarà a respectar les idees dels altres, les obres dels altres". "Res no ens obliga a donar la raó als altres, però tot ens obliga a respectar-los les raons". Aquest ja és l'Espinàs de sempre, el que creu que "l'únic que cal evitar és l'error del dogmatisme, de la intolerància".

En les humils i casolanes fondes dels pobles del Priorat, tan casolanes que sovint eren cases particulars, hi va saber trobar converses sense

Ous ferrats
o caragolats?EL 1957 JOSEP MARIA
ESPINÀS VA FER
D'ESPECTADOR I
ACTOR DEL A VIDA"
AL PRIORAT

grans pretensions, ni tan sols la pretensió de fer-hi amics. Ell hi era com de passada: mirava, escoltava, preguntava. La seva era, indissimulada, la condició de foraster, de barceloní.

"Si tenim en compte com em reben i el seu aspecte, les fondes d'aquests poblets sembla que fa molt de temps que no han vist ningú". Aquell Priorat estava en plena decadència, en una accelerada despoblació, puntejat de cases i masos abandonats. A Torroja li diuen: "Mireu, jo tinc seixanta anys, eh? Doncs he vist passar el poble de gairebé mil habitants a tres-cents". A Cornudella ja

ho té clar: "Quina llàstima que a aquests pobles els costi un esforç tan terrible una cosa tan modesta com anar resistint!"

I llavors arriba a la Morera, un poble rústic, despulat de les temptacions frívols. De bon matí ha caminat i té ganes d'esmorzar. Acaba trobant el cafè rere una porta qualsevol. "Ah, Maria...", saluda amb la fórmula tradicional per demanar hospitalitat. A la mestressa, acollidora, li demana si li pot fer uns ous. "Els vol caragolats o ferrats?" De la truita a la francesa en diuen *ous caragolats!* Definitivament, el Priorat és un altre món. Les dones han d'anar a buscar l'aigua a la font, però al poble l'informen amb orgull que hi tenen "set o vuit motos". A Siurana, "pel davant dels meus ulls passen, durant mitja hora, dotzenes i dotzenes de carros i animals que duen raïm [...]. Tinc la sensació que fa molt de temps que no he vist un automòbil", anota.

En un moment donat, agafa un autobús al qual li falta un vidre. Fa parada a la Vilella Baixa, que "des de la carretera sembla el Nova York del Priorat". La frase ha fet fortuna i encara avui, tants anys després, és una mena de reclam de guia turística, cosa paradoxal: "No m'he proposat fer una guia, sinó un viatge", escrivia l'Espinàs. Però ara ja té 94 anys i no escriu. Se li deu fer absurda, la vida, sense caminar ni escriure. A nosaltres, per sort, ens queda una obra immensa, gens caragolada, com un bon plat parat en una taula senzilla. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Una vil·la a Florència

WILLIAM SOMERSET MAUGHAM
Viena Edicions
176 pàgines i 16 €

-/1

[2] Tàndem

MARIA BARBAL
Destino
176 pàgines i 18,90 €

1/23

[3] Esclaus del desig

DONNA LEON
Edicions 62
334 pàgines i 19 €

3/4

[4] La formació
d'una marquesa

F. HODGSON BURNETT / Viena
366 pàgines i 24 €

-/1

[5] El regne

JO NESBO
Proa
528 pàgines i 21,90 €

9/7

NO-FICCIÓ

[1] Per què ser feliç quan podries ser normal?

JEANETTE WINTERSON / Periscopi
258 pàgines i 17 €

-/1

[2] Entre el dolor
i l'esperança

JORDI PUJOL / Proa
356 pàgines i 20,50 €

2/4

[3] Dietaris

STEFAN ZWEIG
Quaderns Crema
554 pàgines i 32 €

-/1

[4] Sense por

RAFAEL SANTANDREU
Rosa dels Vents
304 pàgines i 18,90 €

4/3

[5] El dia que vaig marxar

ALBERT OM
Univers
190 pàgines i 18,50 €

1/12

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Hay momentos que deberían ser eternos

MEGAN MAXWELL / Planeta
480 pàgines i 16,05 €

-/1

[2] Sira

MARÍA DUEÑAS
Planeta
642 pàgines i 22,90 €

1/11

[3] Lo que la marea
esconde

MARÍA ORUÑA / Destino
416 pàgines i 20,90 €

3/3

[4] El arte de engañar
al karma

ELISABET BENAVENT / Suma
696 pàgines i 18,90 €

4/11

[5] El manuscrito
del deseo

JOHN GRISHAM / Plaza & Janés
320 pàgines i 21,75 €

-/3

NO-FICCIÓ

[1] El humor de mi vida

PAZ PADILLA
Harper Collins
272 pàgines i 18,90 €

1/13

[2] Cuaderno Blackie
Books

DIVERSOS AUTORS / Blackie
80 pàgines i 12,90 €

2/2

[3] El infinito en un junco

IRENE VALLEJO
Siruela
452 pàgines i 23,95 €

4/81

[4] El rey al desnudo

ERNESTO EKAIZER
Ediciones B
464 pàgines i 22,90 €

5/2

[5] Diarios

STEFAN ZWEIG
Acantilado
570 pàgines i 32 €

-/1

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST
DE CATALÀALBERT PLA
NUALARTD'inocular virus o vacunes
a inocular ideas o passions

La crisi del covid ha portat a un gran ús del verb *inocular*. D'entrada deixo clar que una vacuna es pot inocular (a algú) igual com es pot administrar o injectar (en aquest cas, només si es posa amb una injecció). No són, en canvi, correctes titulars com ara "No subministraran AstraZeneca als menors de 60 anys". AstraZeneca sí que pot subministrar vacunes, és a dir, proveir de vacunes (un país, un hospital, etc.), però aquestes vacunes no se subministren a les persones sinó que, com hem dit, s'administren, s'injecten, s'inoculen o simplement es posen.

Però ara vull parlar del sentit que té *inocular* en frases del tipus "El professor que em va inocular el virus de la lectura". A primer cop d'ull, si els virus s'inoculen perquè

el cos creï defenses, semblaria que el professor hauria vacunat l'alumne contra la lectura. Però és obvi que la frase vol dir tot el contrari. I és que *inocular* també s'utilitza en el sentit d'*inculcar* o *infondre* un hàbit, una idea, un sentiment, una opinió, etc. en algú o en un col·lectiu. És un sentit que no recull el DIEC2, però sí que el trobem al *Diccionari descriptiu* (DDLC) i als diccionaris castellans, francesos, anglesos, etc. Deia Balzac: "*Nous inoculons nos goûts, nos vices peut-être,*

'INOCULAR' S'UTILITZA
TAMBÉ EN EL SENTIT
D'INCULCAR O
INFONDRE UN HÀBIT,
UNA IDEA, UNA OPINIÓ

à la femme qui nous aime". Tenim, doncs, que *inocular*, *inculcar* i *infondre* són tres verbs d'origen llatí que signifiquen introduir alguna cosa en el cos o en l'ànim(a) d'algú amb diferents matisos. Tenen en comú el prefix (*in-*, que vol dir *cap endins*) i els distingeixen les arrels. La d'*inocular* ve d'*ull* (*oculus*), però en el sentit de brot, borro o lluc d'una planta. L'*inoculare* llatí volia dir *empeltar* –els ulls o brots s'utilitzen per fer l'empelt–, que té un sentit figurat sinònim: "Li ha empeltat la passió per la música". La d'*inculcar* ve del taló del peu (*calx*), que es faria servir com un martell per ficar alguna cosa dins la terra. D'aquí la idea de martelleig, de repetició. I la d'*infondre* vindria d'abocar algun líquid (o cosa fosa) perquè penetri. ♦♦